

POSTANOWIENIE

Dnia 7 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (przewodniczący)

SSN Wojciech Katner (sprawozdawca)

SSN Krzysztof Pietrzykowski

w sprawie z powództwa J. M.
przeciwko Skarbowi Państwa - Komendzie Miejskiej Policji w R.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 7 marca 2019 r.,
zażalenia powoda
na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 28 września 2018 r., sygn. akt I ACa (...),

odrzuca zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 28 września 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił wniosek powoda J. M. w sprawie o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem Sądu Okręgowego w R. z dnia 13 września 2016 r., w sprawie przeciwko Skarbowi Państwa - Komendzie Miejskiej Policji w R. o zapłatę oraz odrzucił wniosek powoda o doręczenie odpisu tego wyroku wraz z uzasadnieniem.

Oddalenie pierwszego wniosku wynikało z niespełnienia przez powoda przesłanki do przywrócenia terminu, jaką w art. 168 § 1 k.p.c. jest brak winy strony w uchybieniu terminowi. Sąd uznał, że powód został pouczone o sposobie i terminie

wniesienia skargi kasacyjnej, w tym złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem, jako warunku prawnego do wniesienia skargi kasacyjnej. Nie stwierdzono żadnych obiektywnych przeszkód, aby powód nie mógł złożyć wniosku o doręczenie mu odpisu wyroku z uzasadnieniem, zwłaszcza że w terminie tygodniowym od doręczenia mu odpisu wyroku wystąpił o ustanowienie adwokata z urzędu.

Odrzucenie wniosku o doręczenie odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem nastąpiło dlatego, że powód złożył ten wniosek dopiero 31 lipca 2018 r., a tygodniowy termin do złożenia tego wniosku upłynął dnia 1 grudnia 2017 r., skoro powód otrzymał dnia 24 listopada 2017 r. odpis wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 7 listopada 2017 r.

W zażaleniu, ustanowiony z urzędu pełnomocnik powoda zarzucił Sądowi Apelacyjnemu naruszenie zaskarżonym postanowieniem art. 168 § 1 w związku z art. 169 § 2 k.p.c. przez niezasadną odmowę przywrócenia powodowi terminu do wniesienia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 28 listopada 2017 r., a w konsekwencji odrzucenie wniosku powoda o sporządzenie tegoż uzasadnienia (chodzi chyba o odrzucenie wniosku o doręczenie powodowi wyroku wraz z uzasadnieniem, gdyż tego dotyczyło odrzucenie wniosku w zaskarżonym postanowieniu). Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Uzasadniając zażalenie pełnomocnik powoda podniósł, że uchybienie przez niego terminowi do złożenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem było przez powoda usprawiedliwione faktem przebywania powoda w Zakładzie Karnym oraz jego niskim stopniem świadomości prawnej prezentowanej przez niego w toku postępowania, jak też niewłaściwe zrozumienie udzielonego mu pouczenia i brak możliwości skorygowania błędu przez zasięgnięcie profesjonalnej porady prawnej. Powód tłumaczył swojej pełnomocniczce z urzędu, że nie złożył powołanego wniosku z obawy, że w ten sposób spowoduje otworenie dwumiesięcznego terminu do złożenia skargi kasacyjnej, a termin ten upłynie uniemożliwiając

wniesienie skargi, jeśli pełnomocnik konieczny do jej wniesienia zostanie ustanowiony z urzędu dopiero po tym terminie. Tkwił w przekonaniu, jak twierdził, że złożenie wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia skargi kasacyjnej wskazuje na zamiar wywiedzenia takiej skargi i otwiera drogę do złożenia skargi. Z tego względu, że według art. 169 § 2 k.p.c. wystarczy tylko uprawdopodobnić okoliczności uzasadniające wniosek, zdaniem pełnomocnika powód to uczynił i nie można go obarczać winą za niedochowanie terminu, który powinien zostać przywrócony.

W sprawie należy jednak zauważyć, że wprawdzie w dawniejszym orzecnictwie przyjmowano możliwość zaskarżania postanowień oddalających wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia środka zaskarżenia, to poczynawszy od uchwały Sądu Najwyższego w składzie siedmiu sędziów z dnia 31 maja 2000 r. III ZP 1/00 (OSNC 2001, nr 1, poz. 1) utrzymuje się stanowisko, iż nie przysługuje środek zaskarżenia od postanowienia sądu drugiej instancji oddalającego zażalenie na postanowienie sądu pierwszej instancji oddalające wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji. W postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 6 lipca 2016 r. IV CZ 40/16 (nie publ.) zostało stwierdzone, że nie przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego na postanowienie sądu drugiej instancji oddalające wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie wyroku z uzasadnieniem, gdyż nie jest to postanowienie kończące postępowanie w sprawie w rozumieniu art. 394¹ § 2 k.p.c. Takim postanowieniem jest dopiero postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 1999 r. I CKN 367/99, OSNC 2000, nr 3, poz. 48 oraz z dnia 19 grudnia 2001 r. IV CZ 197/01, nie publ.). Ewentualna kontrola postanowienia sądu drugiej instancji, od którego nie przysługuje środek odwoławczy jest możliwa przez Sąd Najwyższy z wykorzystaniem art. 380 k.p.c., jednak w tym zakresie konieczny jest bezpośredni wniosek strony, którego w niniejszej sprawie nie ma (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2015 r. I CZ 28/15; z dnia 24 września 2015 r. V CZ 49/15; z dnia 5 lutego 2016 r. IV CZ 97/15; z dnia 8 lipca 2016 r. I CZ 38/16 oraz z dnia 18 sierpnia 2017 r. IV CZ 42/17, nie publ.).

Z tego wynika, że zażalenie pełnomocnika powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 28 września 2018 r. o oddaleniu wniosku powoda o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem i o odrzuceniu wniosku o doręczenie odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem jako niedopuszczalne podlega odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 w związku z art. 394¹ § 2 i 3 k.p.c. O wynagrodzeniu dla pełnomocnika powoda ustanowionego z urzędu nie orzeczono ze względu na brak w tej sprawie stosownego wniosku, o którym mowa w przepisach rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. poz. 1714).

aj